

Γράφει : ο Θεόδωρος Γ. Θανόπουλος

«Σχολείο... Χτες και σήμερα»

Σεπτέμβρης!... Φθινόπωρο!...

Έτσι ήταν εκείνες τις εποχές. Τώρα δε ξεχωρίζεις άνοιξη, καλοκαίρι, φθινόπωρο, χειμώνα. Τέσσερις εποχές, που έγιναν δύο...

Ας είναι... Σεπτέμβρης και τα σχολεία αρχίζουν.

Εκείνες τις δικές μας εποχές (πρώτες δεκαετίες μετά το Β΄ παγκόσμιο πόλεμο), στις 21 του μήνα.

...Σήμερα, στις 11 του Τρυγητή (όπως θα έλεγε κι ο παππούς μου).

...Εκείνες τις εποχές, σχολείο πρωί - απόγευμα, εκτός Τετάρτης και Σαββάτου, γιατί και το Σαββάτο μάθημα γινόταν.

Σήμερα, συνεχόμενο πρωινό ωράριο και ολοήμερο σχολείο με τις ελλείψεις του, (για να καλύπτει, κύρια, τις ανάγκες των εργαζόμενων γονέων για όσους μαθητές και γονείς το επιθυμούν), που τελειώνει στις τέσσερις το απόγευμα και μέχρι την Παρασκευή.

...Τότε, υποχρεωτικός εκκλησιασμός κάθε Κυριακή...

Σήμερα, το Σαββατοκύριακο του μαθητή όλο δικό του.

...Τότε, με πηλίκιο, κουρεμένο κεφάλι τού ενός πόντου ή με ένα τσουλουφάκι μπροστά, σαν τραγιά για τα αγόρια, σάκα πάνινη ή τράστο και ποδιά απόχρωσης μπλε για τα κορίτσια με άσπρο γιακά και κορδέλα άσπρη ή μπλε να κρατά τα μαλλιά.

Σήμερα, με κόμμωση όπως τη θέλει ο κάθε μαθητής ή καθεμιά μαθήτριά, με σακίδιο - τσάντα στον ώμο και ελεύθερο ντύσιμο με ακραίες περιπτώσεις.

...Τότε, με βιβλία που δανειζόταν ο ένας μαθητής από τον άλλο και τα πρόσεχε ως κόρη οφθαλμού για να τα ξαναδώσει στη γενιά που ερχόταν, επειδή ακριβά ήσαν και λίγοι, πολύ λίγοι μαθητές είχαν τη δυνατότητα να τα αγοράσουν.

Σήμερα, δωρεάν βιβλία... που στο τέλος της χρονιάς γίνονται «φύλλο - φτερό» ή καίγονται από τους μαθητές στο προαύλιο του σχολείου!..

...Τότε, ο πηγεμός των μαθητών προς και από το σχολείο με τα πόδια από τα κοντινά χωριά ή επιβάρυνση της οικογένειας με «φτηνό» ενοίκιο για τους πιο μακρινούς.

Σήμερα, δωρεάν μεταφορά των μαθητών με λεωφορεία του ΚΤΕΛ ή ταξί (με τα γνωστά προβλήματα με την έναρξη της κάθε χρονιάς) ή διαμονή στη μαθητική εστία (με την καταβολή ενός προσιτού, συμβολικού ποσού, όταν και όποτε λειτουργεί).

...Τότε, με διάλειμμα, που γινόταν σε χωριστό χώρο για τα αγόρια και σε χωριστό για τα κορίτσια, με απαγόρευση "βεβαίως - βεβαίως" του πλησιάζματος του ενός φύλου με τ' άλλο και του καπνίσματος (που πολύ σωστά έπρατταν για την προστασία της υγείας των παιδιών).

Σήμερα, με μεικτά σχολεία, ελεύθερο κάπνισμα και διάλειμμα, με κοινή θέα στα νεανικά φλερτ και με ό,τι αυτά συνοδεύονται και συνεπάγονται.

...Τότε, με απαγόρευση κυκλοφορίας μετά τις 8.00 το βράδυ ή νωρίτερα το χειμώνα, λες και είχαμε συνέχεια κατοχής, με τους μαθητές να παίζουν το ρόλο του «αντιστασιακού» και τους δασκάλους - καθηγητές το ρόλο του «Γκεσταμπίτη»... Αυταρχισμός πες!.. Φασισμός πες!.. Κατάλοιπο άραγε της μεταπολεμικής περιόδου; Πάντως ό, τι κι αν ήταν... στη μεγαλοπρέπειά του!

Σήμερα, ελευθερία κυκλοφορίας ως το άλλο πρωί, με την ερμηνεία, που ο καθένας, σύμφωνα με τα πιστεύω του, δίνει...

...Απαγόρευση παρακολούθησης, τότε, δημοσίων θεαμάτων (κινηματογράφου, θεάτρου κ.λπ.), εκτός κι αν το σχολείο αποφάσιζε για ομαδική θέαση συνοδεία δασκάλων και διευθυντή μετά από αίτηση του κινηματογραφιστή ή του θιασάρχη...

Χαρά μεγάλη έρχονταν και κατάκλυζε τα «καλλιτεχνικά μας αισθήματα», αλλά και την ανθρώπινη ανάγκη μας για διασκέδαση, σα βλέπαμε το συγχωρεμένο το Τζουρά (ιδιοκτήτη του μοναδικού κινηματογράφου των Καλαβρύτων) να ανεβαίνει τα σκαλιά του σχολείου, προμήνυμα ότι κάποιο κινηματογραφικό ή θεατρικό έργο θα βλέπαμε, προσπαθώντας να μάθουμε εκ των προτέρων ποιο ήταν για την ικανοποίηση της μεγάλης παιδικής μας περιέργειας.

Σήμερα, παντού και πάντοτε θεάματα και πληροφόρηση, αφού μπορεί ο κάθε μαθητής να παρακολουθήσει οτιδήποτε και όποτε θέλει, με την τηλεόραση να κατακλύζει το κάθε δωμάτιο του σπιτιού και το internet να σε περιηγείται σε ό, τι θες, όποτε θες και οπουδήποτε, είτε κατάλληλα ή ακατάλληλα, σωστά ή μη σωστά, αληθή ή ψευδή, πρόποντα ή μη πρόποντα... για την τόσο εύπλαστη κι ευαίσθητη παιδική και εφηβική ηλικία, παραβιάζοντας, στις δεύτερες περιπτώσεις, τη φύση τού νέου ανθρώπου ετσιθελικά, αναισθητα, κυνικά, αλόγιστα, άκριτα κι ανάλγητα...

...Εδώ και κάποιες δεκαετίες η αλλαγή στο σχολείο, στην κοινωνία και συνεπακόλουθα στην παιδαγωγική κατεύθυνση και μάθηση των παιδιών.

Τότε, που σε όλη την Ευρώπη και τον «πολιτισμένο κόσμο», η αγωγή κι η εκπαίδευση, λένε, πως μεταστράφηκε από «αυταρχική σε αντιαυταρχική». Μόνο, που οι οραματιστές αυτής της παιδαγωγικής κοσμοθεωρίας πραγματικά πίστευαν στα δημοκρατικά ιδεώδη, στην ελευθερία του ανθρώπου και της σωστής κοινωνικής συμπεριφοράς του και όχι στην ασυδοσία και αναρχία, που σε πάρα πολλές περιπτώσεις σήμερα οδηγείται. Δηλαδή, στο άλλο άκρο της δικής μας σχολικής μαθητείας.

Το σύγχρονο κι άρτιο σημερινό σχολείο πρέπει να επιδιώκει, και να προσανατολίζεται στην ελευθερία της σκέψης και της μάθησης και να έχει τον εκπαιδευτικό όχι «διδασκτορικά» εξουσιαστικό, αλλά «δημοκρατικά» συναινετικό. Η αγωγή κι η εκπαίδευση να θεραπεύει τις παιδικές ανάγκες και η διδασκαλία να είναι συμμετοχική, διερευνητική, ανακαλυπτική. Στόχος του σχολείου πρέπει να είναι η χαρά και η ευτυχία των παιδιών, με ρόλο διαλογοκεντρικό, βουλευσιαρχική και αντικειμενική θεώρηση αξιών, ποιοτική γνώση, ανάπτυξη κριτικής και αποκλίνουσας σκέψης, δημιουργικής εκπαίδευσης... που όλα τούτα να οικοδομούν την υπευθυνότητα και να καθοδηγούν το παιδί στο να γίνει ένας ευτυχισμένος, προοδευτικός, προκομμένος κι ανήσυχος, θετικά, άνθρωπος.

...Αλλά έχει παρεξηγηθεί η ελευθερία... Ελευθερία, όπως προείπαμε, δε σημαίνει ασυδοσία ή αναρχία. Κι η ελευθερία έχει τα όριά μας. Γιατί ελευθερία σημαίνει αμοιβαιότητα, ισότητα στις σχέσεις μεταξύ των ανθρώπων και καθορισμός και σεβασμός της υποχρέωσης και του δικαιώματος.

...Κάθε εποχή έχει τη δική της ιστορική διαδρομή με τα θετικά της και τα αρνητικά της. Όμως η «περίεργη», «αβέβαιη» κι «ανήσυχη» σημερινή πραγματικότητα, θέλει ιδιαίτερα αυξημένη προσοχή για τη χάραξη του μέλλοντος των παιδιών μας...

Η ευθύνη όλων μας είναι, πρέπει να είναι, πολύ μεγάλη!..

Γιατί σύμφωνα με τα λόγια του R. RUSSEL :

- *Αν ένα παιδί ζει μέσα στην κριτική : Μαθαίνει να κατακρίνει.*
- *Αν ένα παιδί ζει μέσα στην έχθρα : Μαθαίνει να καυγαδίζει.*
- *Αν ένα παιδί ζει μέσα στην ειρωνεία : Μαθαίνει να είναι ντροπαλό.*
- *Αν ένα παιδί ζει μέσα στην ντροπή : Μαθαίνει να αισθάνεται ένοχο.*
- *Αν ένα παιδί ζει μέσα στην κατανόηση: Μαθαίνει να είναι υπομονετικό.*
- *Αν ένα παιδί ζει μέσα στον έπαινο : Μαθαίνει να εκτιμά.*
- *Αν ένα παιδί ζει μέσα στη δικαιοσύνη : Μαθαίνει να είναι δίκαιο.*
- *Αν ένα παιδί ζει μέσα στην ασφάλεια : Μαθαίνει να πιστεύει.*
- *Αν ένα παιδί ζει μέσα σε επιδοκιμασία : Μαθαίνει να έχει εκτίμηση.*
- *Αν ένα παιδί ζει μέσα σε παραδοχή και φιλία : Μαθαίνει να βρίσκει την αγάπη μέσα στον κόσμο.*

ΚΑΛΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ!!!